

СТАНОВИЩЕ

От проф. Мая Любомирова Визева, дм

Медицински университет – София, Медицински колеж „Й. Филаретова“

Външен член на Научното жури, съгласно Заповед № 2919/01.12.2025 г.

Относно: Процедура за заемане на академичната длъжност „Професор“ по професионално направление **7.4. Обществено здраве (Логопедия)** в Югозападен университет „Неофит Рилски“, Благоевград, обявена в Държавен вестник, бр. 82/07.10.2025 г., с единствен кандидат **доц. д-р Миглена Иванова Симонска-Цацова**.

На научното жури е предоставен с пълен комплект документи, удостоверяващи съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и вътрешните правила на ЮЗУ „Неофит Рилски“. След запознаване с всички материали представям следното становище.

I. Професионална биография и академично развитие на кандидата

Доц. д-р **Миглена Иванова Симонска-Цацова** е завършила специалност **Специална педагогика (със специализации логопедия и педагогика за лица с интелектуална недостатъчност)** в СУ „Св. Климент Охридски“ (1991–1996)

През 2009 г. защитава дисертация на тема „**Диагностика на ранното заекване**“, получавайки образователната и научна степен „доктор“ (05.07.04 Специална педагогика - Логопедия).

Академичната ѝ кариера преминава последователно през длъжностите:

- **Асистент (1999–2003)** – ЮЗУ „Неофит Рилски“;
- **Старши асистент (2003–2009);**
- **Главен асистент (2009–2014);**
- **Доцент (от 25.02.2014 г.)** в направление 7.4. Обществено здраве (Логопедия).

От 2019 г. кандидатът е **декан на Факултета по обществено здраве, здравни грижи и спорт**, както и дългогодишен **директор на Център по Логопедия към ФОЗЗГ**, член на Академичния съвет, председател на Комисията по етика на научните изследвания в ЮЗУ „Н. Рилски“, и член на Управителния съвет на Българската асоциация по обществено здраве членува в множество асоциации и научни дружества. Както и в редакционните колегии на авторитетни научни списания.

Владее отлично английски и руски език.

Професионалната биография показва **устойчива академична траектория**, съчетана с изключително активна преподавателска, научноизследователска, публикационна, проектна, организационна и клинична дейност, която значимо надхвърля стандартните професионални изисквания.

II. Учебно-преподавателска дейност

Доц. Симонска има повече от 25-годишен педагогически опит във висшето образование. Преподава в ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“ дисциплини, свързани с:

- диагностика и терапия на комуникативни нарушения;
- логопедична интервенция при неврогенни нарушения;
- ранно детско развитие;
- говорни и езикови нарушения;
- специализирани курсове по орофациална моторика, фонология, дисфагия и др.

Тя е автор на **учебници, методически ръководства и практически указания**, широко използвани в обучението по клинична логопедия. Участва активно в:

- разработване и актуализиране на учебни планове и програми;
- подготовка и ръководство на дипломанти и докторанти /4 защитили и 5 текущи докторанти/;
- учебно-клинична практика в Центъра по логопедия.

Преподавателската дейност демонстрира **висока методологична зрялост**, интегриране на доказателствено базирани модели и трайни резултати в подготовката на специалисти.

III. Научноизследователска дейност и приноси

1. Обем и характеристика на научната продукция

В настоящият конкурс за „Професор“ доц. Симонска представя **33 научни труда**, от които:

- **1 Монография (2025): „Спонтанно възстановяване и терапия на заекване в детска възраст“ (ISBN 978-954-00-0415-0)**
- **32 статии в списания, индексирани в Scopus/Web of Science и публикации в рецензирани, но нереферирани списания, от тях:**
 - 17 от публикациите са в световноизвестни бази данни (Scopus, Web of Science, ERIH Plus, CEEOL);

- 12 самостоятелни;
- 21 в колективни трудове;
- Участия в 38 международни и национални форума, включително по програма „Еразъм“;
- Цитируемост в международни издания.

Доказателственият материал е представен изчерпателно. Научната продукция има **висока интердисциплинарност**, комбинираща логопедия, специална педагогика, невронауки, комуникационни нарушения, обществено здраве, високотехнологични терапии и роботика.

2. Основни тематични направления на приносите

I. Детско заекване и ранна интервенция

- комплексни изследвания върху спонтанно възстановяване и етиологични фактори;
- внедряване на **Лидкомб програмата** с приносна статистическа доказателственост;
- модели за консултиране на родители и интегриране на семейно участие;
- валидирани диагностични показатели за прогнозиране на терапевтичния успех.

II. Неврогенни комуникативни нарушения и дисфагия

- внедряване на **FDA-2**, Sona Speech, STDA-S-2 и други високотехнологични инструменти;
- модели за диференциална диагностика на дизартрия, афазия и апраксия;
- разработване на тестови адаптации към българската езикова среда;
- приноси изследвания за мултидисциплинарен подход с невролози, кинезитерапевти и др.

III. Фонологично развитие при деца

- разработване и валидиране на **фонологичен диагностичен инструмент** за български деца на 3–7 години;
- създаване на нормативни скали и типология на фонологичните процеси;
- научно-приложни насоки към ранната логопедична идентификация и интервенция.

IV. Приложение на асистирани технологии в терапията на комуникативни нарушения при деца и подрастващи

- участие в два мащабни научно-изследователски проекта (ФНИ КП-06-H67/20; MSCA-RISE-2017 № 77720 CydSPEED)

- приноси публикации по високотехнологични системи за човеко-машинна комуникация;
- модели за приложение на робот NAO и IoT-базирани технологии при деца с комуникативни нарушения;
- резултатите показват 70% приемане на технологиите от терапевти (данни от платформата ATLlog).

3. Хабилизационният труд

Хабилизационният труд представлява **монография (2025): „Спонтанно възстановяване и терапия на заекване в детска възраст“** (ISBN 978-954-00-0415-0)

Монографията е **концептуално и емпирично завършено изследване**, което:

- интегрира над 20-годишни авторски данни;
- въвежда модел за прогнозиране на терапевтичната ефективност;
- предлага приносен аналитичен апарат за оценка на ранно заекване.

Съдържанието напълно съответства на изискванията за хабилизационен труд за „професор“.

IV. Съответствие с минималните национални изисквания

По представения формуляр за изпълнение на МНИ кандидатът **значително надхвърля** необходимите показатели за академичната длъжност „Професор“ по направление 7.4. Обществено здраве (Логопедия).

Група показатели	Национално изискване	Кандидат Доц. д-р Миглена Симонска
А	50 т.	100 т.
Б	-	-
В	100 т.	100 т.
Г	200 т.	675.6 т.
Д	100 т.	385т.
Общо	550 т.	1476.6 т.

Резултатът е **близо три пъти над минималните национални изисквания**, което отразява впечатляваща научна активност и устойчива продуктивност.

V. Заключение

Въз основа на извършения анализ могат да бъдат направени следните изводи:

- **Доц. д-р Миглена Симонска-Цацова** притежава ясно разгърната професионална, клинична, научна и управленска биография, доказваща устойчиво развитие в областта на логопедията и общественото здраве.
- Научната ѝ продукция е **изключително обемна, оригинална и интердисциплинарна**, с международно признание, индексирана в Scopus и Web of Science.
- Хабилитационният труд е **завършено научно изследване с висока приложна стойност**, обосноваващо кандидатстването ѝ за длъжността „Професор“.
- Учебната ѝ дейност е широка, последователна и стратегически значима за развитието на логопедичната специалност в България.
- Кандидатът **надхвърля минималните национални изисквания** в значителен мащаб.
- Научните, приложни и методологични приноси имат **висока стойност за развитието на логопедията, специалната педагогика, ранната диагностика и високотехнологичните интервенции**.

Въз основа на обективен и аргументиран анализ на представените материали, научна продукция и академичен профил, давам положителна оценка и предлагам доц. д-р Миглена Иванова Симонска-Цацова да бъде избрана за заемане на академичната длъжност „Професор“ в професионално направление 7.4. Обществено здраве (Логопедия) в Югозападен университет „Неофит Рилски“.

Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 .04.2016 г.

14.01.2026 г.

Гр. София

проф. Мая Визева, дм

OPINION

By Prof. Maya Lyubomirova Vizeva, PhD

Medical University – Sofia, Medical College “Y. Filaretova”

External member of the Scientific Jury, in accordance with Order No. 2919/01.12.2025

Regarding: Procedure for occupying the academic position “Professor” in professional field 7.4. Public Health (Speech Therapy) at South-Western University “Neofit Rilski”, Blagoevgrad, announced in the State Gazette, issue 82/07.10.2025, with the sole candidate **Assoc. Prof. Miglena Ivanova Simonska-Tsatsova, PhD.**

The scientific jury is aware of a full set of documents certifying compliance with the requirements of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for their application and the internal rules of South-Western University “Neofit Rilski”. Following familiarization with all materials, I present the following situation.

I. Professional biography and academic development of the candidate

Assoc. Prof. Miglena Ivanova Simonska-Tsatsova, PhD graduated in Special Pedagogy (with specializations in speech therapy and pedagogy for people with intellectual disabilities) at Sofia University “St. Kliment Ohridski” (1991–1996)

In 2009, she defended her dissertation on the topic “Diagnosis of early stuttering”, receiving the educational and scientific degree “doctor” (05.07.04 Special Pedagogy - Speech Therapy).

Her academic career has successively passed through the positions:

- Assistant (1999–2003) - South-West University “Neofit Rilski”;
- Senior Assistant (2003–2009);
- Chief Assistant (2009–2014);
- Associate Professor (from 25.02.2014) in the direction 7.4. Public Health (Speech Therapy).

Since 2019, the candidate has been the Dean of the Faculty of Public Health, Healthcare and Sports, as well as the long-time Director of the Speech Therapy Center at the Faculty of Public Health, Healthcare and Sports, a member of the Academic Council, Chairman of the Research Ethics Committee at the South-West University “N. Rilski”, and a member of the Management Board of the Bulgarian Association of Public Health. He is a member of numerous associations and scientific societies. As well as in the editorial boards of authoritative scientific journals.

She is fluent in English and Russian.

The professional biography shows a sustainable academic trajectory, combined with extremely active teaching, research, publication, project, organizational and clinical activities, which significantly exceed standard professional requirements.

II. Teaching and teaching activities

Assoc. Prof. Simonska has more than 25 years of pedagogical experience in higher education. She teaches at the "Bachelor" and "Master" degree disciplines related to:

- diagnostics and therapy of communication disorders;
- speech therapy intervention in neurogenic disorders;
- early childhood development;
- speech and language disorders;
- specialized courses in orofacial motor skills, phonology, dysphagia, etc.

She is the author of textbooks, methodological guides and practical instructions, widely used in clinical speech therapy training. She actively participates in:

- development and updating of curricula and programs;
- training and supervision of graduate and doctoral students /4 defended and 5 current doctoral students/;
- teaching and clinical practice at the Speech Therapy Center.

The teaching activity demonstrates high methodological maturity, integration of evidence-based models and lasting results in the training of specialists.

III. Scientific research activity and contributions

1. Volume and characteristics of scientific production

In the current competition for "Professor", Assoc. Prof. Simonska presents 33 scientific works, of which:

- 1 Monograph (2025): "Spontaneous recovery and therapy of stuttering in childhood" (ISBN 978-954-00-0415-0)
- 32 articles in journals indexed in Scopus/Web of Science and publications in peer-reviewed but non-refereed journals, of which:
 - 17 of the publications are in world-renowned databases (Scopus, Web of Science, ERIH Plus, CEEOL);

- 12 sole author;
- 21 in collective works;
- Participation in 38 international and national forums, including under the Erasmus program;
- Citation in international publications.

The evidentiary material is presented comprehensively. The scientific output has a high level of interdisciplinarity, combining speech therapy, special pedagogy, neuroscience, communication disorders, public health, high-tech therapies, and robotics.

2. Main thematic areas of contributions

I. Childhood stuttering and early intervention

- comprehensive studies on spontaneous recovery and etiological factors;
- implementation of the Lidcombe program with contributing statistical evidence;
- models for consulting parents and integrating family participation;
- validated diagnostic indicators for predicting therapeutic success.

II. Neurogenic communication disorders and dysphagia

- implementation of FDA-2, Sona Speech, STDA-S-2 and other high-tech tools;
- models for differential diagnosis of dysarthria, aphasia and apraxia;
- development of test adaptations to the Bulgarian language environment;
- contributing studies for a multidisciplinary approach with neurologists, kinesitherapists, etc.

III. Phonological development in children

- development and validation of a phonological diagnostic tool for Bulgarian children aged 3–7;
- creation of normative scales and typology of phonological processes;
- scientific and applied guidelines for early speech therapy identification and intervention.

IV. Application of assistive technologies in the therapy of communication disorders in children and adolescents

- participation in two large-scale research projects (FNI KP-06-N67/20; MSCA-RISE-2017 No. 77720 CydSPEED)
- contributed publications on high-tech systems for human-machine communication;
- models for the application of the NAO robot and IoT-based technologies in children with communication disorders;
- the results show 70% acceptance of the technologies by therapists (data from the ATLlog platform).

3. Habilitation Thesis

The habilitation thesis is a monograph (2025): "Spontaneous Recovery and Therapy of Stuttering in Childhood" (ISBN 978-954-00-0415-0)

The monograph is a conceptual and empirically completed study that:

- integrates over 20 years of author's data;
- introduces a model for predicting therapeutic effectiveness;
- offers a contributing analytical apparatus for assessing early stuttering.

The content fully complies with the requirements for a habilitation thesis for a "professor".

IV. Compliance with the minimum national requirements

According to the submitted form for the implementation of the MNR, the candidate significantly exceeds the necessary indicators for the academic position "Professor" in the field 7.4. Public Health (Speech Therapy).

Group of indicators	National requirement Candidate	Assoc. Prof. Miglena Simonskaq PhD
A	50 points	100 points
B	-	-
C	100 points	100 points
D	200 points	675.6 points
E	100 points	385 points
Total	550 points	1476.6 points

The result is nearly three times higher than the minimum national requirements, which reflects impressive scientific activity and sustainable productivity.

V. Conclusion

Based on the analysis performed, the following conclusions can be drawn:

- Assoc. Prof. Miglena Simonska-Tsatsova, PhD has a clearly developed professional, clinical, scientific and managerial biography, proving sustainable development in the field of speech therapy and public health.
- Her scientific output is extremely voluminous, original and interdisciplinary, with international recognition, indexed in Scopus and Web of Science.
- The habilitation thesis is a completed scientific study with high applied value, justifying her application for the position of "Professor".
- Her educational activity is broad, consistent and strategically significant for the development of the speech therapy specialty in Bulgaria.
- The candidate exceeds the minimum national requirements on a significant scale.
- The scientific, applied and methodological contributions are of high value for the development of speech therapy, special pedagogy, early diagnostics and high-tech interventions.

Based on an objective and reasoned analysis of the presented materials, scientific production and academic profile, I give a positive assessment and propose **that Assoc. Prof. Miglena Ivanova Simonska-Tsatsova, PhD** be elected to the academic position of "**Professor**" in the professional field 7.4. Public Health (Speech Therapy) at Southwestern University "Neofit Rilski".

Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 .04.2016 г.

14.01.2026

City of Sofia

Prof. Maya Vizeva, PhD